

V Bruseli 20. 5. 2020
COM(2020) 555 final

SPRÁVA KOMISIE

Slovinsko

Správa vypracovaná v súlade s článkom 126 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

SPRÁVA KOMISIE

Slovinsko

Správa vypracovaná v súlade s článkom 126 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

1. ÚVOD

Komisia prijala 20. marca 2020 oznámenie o aktivácii všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu. Doložka, ako sa stanovuje v článku 5 ods. 1, článku 6 ods. 3, článku 9 ods. 1 a článku 10 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1466/97, ako aj v článku 3 ods. 5 a článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1467/97, uľahčuje koordináciu rozpočtových politík v časoch prudkého hospodárskeho poklesu. Komisia vo svojom oznámení adresovanom Rade vyjadrila názor, že vzhľadom na očakávaný prudký hospodársky pokles vyplývajúci z vypuknutia ochorenia COVID-19 súčasné podmienky umožňujú aktiváciu doložky. Ministri financií členských štátov vyjadrili 23. marca 2020 súhlas s hodnotením Komisie. Aktivácia všeobecnej únikovej doložky umožňuje dočasný odklon od postupu úprav smerujúcich k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa za predpokladu, že to neohrozí fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte. Pokiaľ ide o nápravnú časť paktu, Rada môže na základe odporúčania Komisie takisto rozhodnúť, že prijme revidovanú fiškálnu trajektóriu. Všeobecnou únikovou doložkou sa nepozastavujú postupy Paktu stability a rastu. Členským štátom to umožňuje odchyliť sa od rozpočtových požiadaviek, ktoré by sa za bežných okolností uplatňovali, zatiaľ čo Komisii a Rade to umožňuje uskutočniť potrebné opatrenia koordinácie politík v rámci paktu.

Podľa údajov, ktoré slovinské orgány oznámili 31. marca 2020 a ktoré následne overil Eurostat¹, dosiahol prebytok verejných financií v Slovinsku v roku 2019 úroveň 0,5 % HDP, zatiaľ čo hrubý verejný dlh sa nachádzal na úrovni 66,1 % HDP. Podľa programu stability na rok 2020 Slovinsko plánuje v roku 2020 deficit na úrovni 8,1 % HDP, zatiaľ čo dlh sa plánuje na úrovni 82,4 % HDP.

Plánovaný deficit na rok 2020 predstavuje dôkaz *prima facie* o existencii nadmerného deficitu vymedzeného v Pakte stability a rastu.

Na základe uvedených skutočností preto Komisia vypracovala túto správu, v ktorej sa analyzuje, či Slovinsko dodržiava kritériá deficitu a dlhu stanovené v zmluve. Prihliada sa v nej na všetky závažné faktory, pričom sa náležite zohľadňuje zásadný hospodársky otras spojený s pandémiou COVID-19.

---

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>.

Tabuľka 1: Deficit verejných financií a verejný dlh (% HDP)

		2016	2017	2018	2019	2020 KOM	2021 KOM
Kritérium deficitu	Saldo verejných financií	-1,9	0,0	0,7	0,5	-7,2	-2,1
Dlhové kritérium	Hrubý verejný dlh	78,7	74,1	70,4	66,1	83,7	79,9
	Rozdiel oproti referenčnej hodnote pre znižovanie dlhu				-6,8	2,8	-2,8
	Zmena štrukturálneho salda	0,4	0,6	-0,2			
	Požadovaná MLSA	-1,1	-2,1	-6,2			

Poznámka: MLSA – minimálna lineárna štrukturálna úprava

Zdroj: Eurostat, prognóza Komisie z jari 2020

2. KRITÉRIUM DEFICITU

Na základe programu stability na rok 2020 sa plánuje, že deficit verejných financií Slovinska v roku 2020 dosiahne 8,1 % HDP, čo je výrazne nad referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve. Zvýšenie deficitu je odrazom plánovaných stimulov na úrovni 4,4 % HDP a účinkov hospodárskeho poklesu.

Plánované prekročenie referenčnej hodnoty stanovenej v zmluve v roku 2020 je výnimočné, pretože vyplýva z prudkého hospodárskeho poklesu. Vzhľadom na vplyv pandémie COVID-19 sa v prognóze Komisie z jari 2020 predpokladá, že v roku 2020 dôjde k poklesu rastu reálneho HDP o 7,0 %.

Na základe prognózy Komisie z jari 2020, v ktorej sa predpokladá, že deficit verejných financií klesne v roku 2021 pod úroveň 3 % HDP, by tak plánované prekročenie referenčnej hodnoty stanovenej v zmluve bolo len dočasné. Tieto prognózy sú však spojené s výnimočne vysokou mierou neistoty.

Možno teda zhrnúť, že plánovaný deficit na rok 2020 je výrazne nad referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve. Plánované prekročenie sa považuje za výnimočné, ako sa vymedzuje v zmluve a v Pakte stability a rastu, pričom charakter prekročenia sa v súčasnosti považuje za dočasný. Z analýzy teda vyplýva, že kritérium deficitu vymedzené v zmluve a v nariadení (ES) č. 1467/97 *prima facie* nie je splnené.

3. DLHOVÉ KRITÉRIUM

Pomer verejného dlhu k HDP sa znížil zo 70,4 % HDP v roku 2018 na 66,1 % HDP v roku 2019. Zníženie pomeru bolo spôsobené najmä primárnym prebytkom, účinkom menovateľa vyplývajúcim zo zvýšenia nominálneho HDP a záporným zosúladením dlhu a deficitu.

Z oznámených údajov vyplýva, že Slovinsko v roku 2019 dodržalo referenčnú hodnotu pre znižovanie dlhu, keďže rozdiel oproti referenčnej hodnote predstavuje 6,8 % HDP.

Z analýzy teda vyplýva, že na základe údajov o výsledku rozpočtového hospodárenia za rok 2019 je dlhové kritérium splnené.

4. ZÁVAŽNÉ FAKTORY

V článku 126 ods. 3 zmluvy sa stanovuje, že ak členský štát nesplní požiadavky vyplývajúce z jedného alebo z oboch uvedených kritérií, Komisia pripraví správu. Táto správa „prihliadne tiež na to, či štátny deficit prekračuje štátne výdavky na investície a zohľadní všetky ostatné závažné faktory vrátane stavu hospodárskeho a rozpočtového výhľadu členského štátu na stredne dlhé obdobie“.

Uvedené faktory sú ďalej objasnené v článku 2 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1467/97, v ktorom sa takisto stanovuje, že treba náležite zohľadniť „všetky ostatné faktory, ktoré sú podľa názoru dotknutého členského štátu závažné z hľadiska komplexného posúdenia súladu s kritériami deficitu a dlhu a ktoré členský štát predložil Rade a Komisii“.

Ako sa uvádza v článku 2 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1467/97, pokiaľ ide o súlad s kritériom deficitu v roku 2020, keďže pomer verejného dlhu k HDP prekračuje referenčnú hodnotu 60 % a nie je splnená dvojitá podmienka, t. j. že deficit zostane na úrovni blízko referenčnej hodnoty a že jeho prekročenie referenčnej hodnoty je len dočasné, tieto závažné faktory nemožno v prípade Slovinska zohľadniť v krokoch vedúcich k rozhodnutiu o existencii nadmerného deficitu na základe kritéria deficitu.

V súčasnej situácii je kľúčovým dodatočným faktorom, ktorý treba zohľadniť v súvislosti s rokom 2020, hospodársky dosah pandémie COVID-19, ktorá má veľmi výrazný vplyv na rozpočtovú situáciu a ktorej výsledkom je veľmi neistý výhľad. Pandémia viedla aj k aktivácii všeobecnej únikovej doložky.

4.1. Pandémia COVID-19

Pandémia COVID-19 spôsobila zásadný hospodársky otras, ktorý má výrazný negatívny dosah na celú Európsku úniu. Dôsledky pre rast HDP budú závisieť od trvania pandémie a opatrení prijatých vnútroštátnymi orgánmi a na európskej a celosvetovej úrovni s cieľom spomaliť jej šírenie, chrániť výrobné kapacity a podporiť celkový dopyt. Členské štáty už prijali alebo prijímajú rozpočtové opatrenia s cieľom zvýšiť kapacitu svojich systémov zdravotnej starostlivosti a poskytnúť pomoc tým jednotlivcom a odvetviám, ktorých pandémia obzvlášť zasiahla. Prijali sa aj významné opatrenia na podporu likvidity a iné záruky. Po získaní podrobnejších informácií príslušné štatistické orgány preskúmajú, či tieto opatrenia majú bezprostredný vplyv na saldo verejných financií. Uvedené opatrenia spolu s poklesom hospodárskej činnosti prispievajú k podstatnému zvýšeniu deficitu verejných financií a dlhových pozícií.

4.2. Strednodobá hospodárska pozícia

Slovinské hospodárstvo zaznamenalo v roku 2019 nárast o 2,4 %. Zamestnanosť naďalej stabilne rástla a nezamestnanosť dosiahla v poslednom štvrtroku veľmi nízku mieru 4,0 %. Napriek tomu, že koncom roka došlo k miernemu spomaleniu rastu, Slovinsko vstúpilo do tejto krízy v relatívne silnej pozícii.

Na základe prognózy Komisie z jari 2020 sa v roku 2020 očakáva pokles ekonomiky približne o 7 %. Očakáva sa, že hospodárska činnosť sa obnoví v druhej polovici roka 2020, k čomu dopomôžu dôrazné politické opatrenia prijaté s cieľom podporiť zamestnanosť a zmierniť pokles príjmov dotknutých domácností a podnikov počas hospodárskeho poklesu. Predpokladá sa, že rast dosiahne v roku 2021 úroveň 6,7 %. Krátkodobý výhľad zahŕňa výnimočnú mieru neistoty, pokiaľ ide o trvanie pandémie, ako aj jej hospodársky dosah. Ide o zmiernujúci faktor pri hodnotení dodržiavania kritéria deficitu Slovinskom v roku 2020.

4.3. Strednodobá rozpočtová pozícia

Celkový prebytok sa znížil z 0,7 % HDP v roku 2018 na 0,5 % HDP v roku 2019.

Slovinsku sa 13. júla 2018 odporučilo, aby zabezpečilo, že nominálna miera rastu primárnych výdavkov verejnej správy bez diskrečných príjmových a jednorazových opatrení v roku 2019 neprekročí 3,1 % (ďalej len „referenčná hodnota pre výdavky“), čo zodpovedá štrukturálnej úprave vo výške 0,65 % HDP². Celkové posúdenie poukazuje na značnú odchýlku od odporúčaného postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2019 a v rokoch 2018 a 2019 posudzovaných spoločne.

V programe stability sa uvádzajú informácie o významných opatreniach na zamedzenie šírenia pandémie a na podporu hospodárstva. Odhaduje sa v ňom, že vplyv týchto priamych podporných opatrení na rozpočet dosiahne v roku 2020 úroveň 4,4 % HDP.

Fiškálne predpovede uvedené v prognóze Komisie z jari 2020 a v programe stability na rok 2020 podliehajú vysokej miere neistoty.

4.4. Strednodobá pozícia verejného dlhu

Podľa prognózy Komisie z jari 2020 sa očakáva, že verejný dlh sa zvýši zo 66,1 % HDP v roku 2019 na 83,7 % HDP v roku 2020.

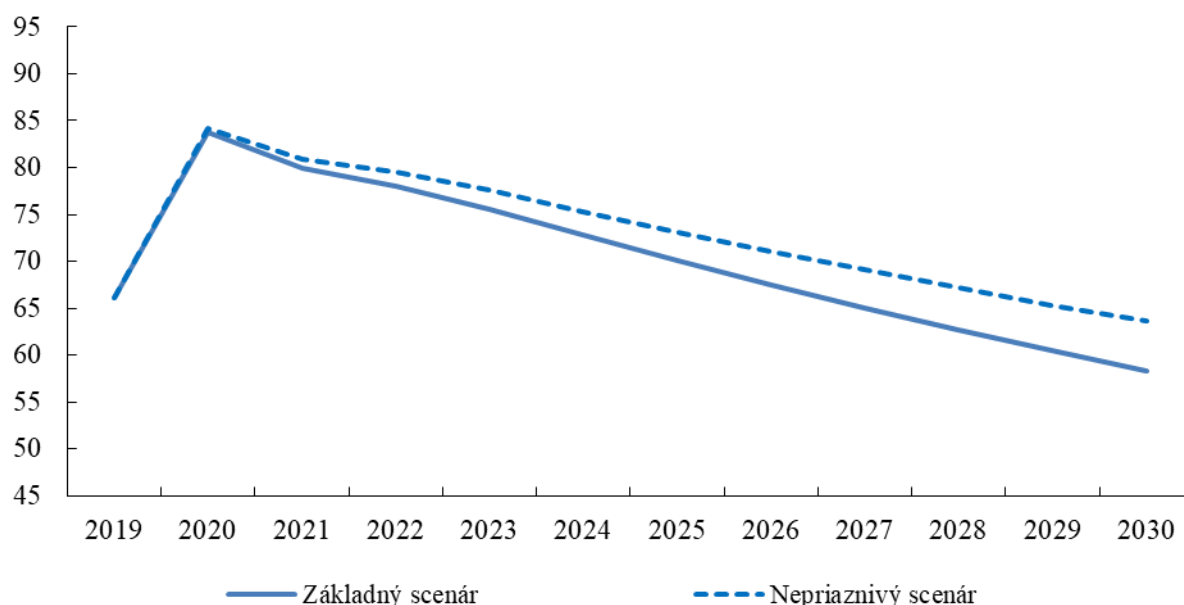
V rámci prognózy Komisie z jari 2020 bola aktualizovaná analýza udržateľnosti dlhovej služby. Táto analýza potvrdzuje, že bez ohľadu na riziká je dlhová pozícia v strednodobom horizonte v Slovinsku aj naďalej udržateľná, pričom sa berie ohľad na významné zmierňujúce faktory (vrátane dlhového profilu a historicky najnižšej úrovne úrokových sadzieb). Možno najmä konštatovať, že hoci sa pozícia verejného dlhu v dôsledku krízy spôsobenej pandemiou COVID-19 zhoršila, podľa základného scenára sa očakáva, že pomer dlhu k HDP bude v strednodobom horizonte sledovať udržateľnú (klesajúcu) trajektóriu³.

---

² Odporúčanie Rady z 13. júla 2018, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovinska na rok 2018 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovinska na rok 2018 (Ú. v. EÚ C 320, 10.9.2018, s. 103).

³ Základný scenár vychádza z prognózy Komisie z jari 2020. Po roku 2021 sa predpokladá postupná úprava fiškálnej politiky v súlade s rámcami EÚ pre hospodársku a fiškálnu koordináciu a dohľad. Prognóza rastu reálneho HDP vychádza z tzv. metodiky EPC/OGWG T+10. (Reálny) skutočný rast HDP je poháňaný jeho potenciálnym rastom a ovplyvnený akoukoľvek zohľadnenou dodatočnou fiškálnou úpravou (prostredníctvom fiškálneho multiplikátora). Predpokladá sa, že inflácia sa postupne priblíži k úrovni 2 %. Predpoklady úrokových sadzieb sú stanovené v súlade s očakávaniami finančného trhu. V prípade nepriaznivého scenára sa oproti základnému scenáru (počas prognózovaného obdobia) predpokladajú vyššie úrokové sadzby (o 500 bázičných bodov) a nižší rast HDP (o –0,5 percentuálneho bodu).

Graf 1: Pomer verejného dlhu k HDP, Slovinsko, v % HDP

Zdroj: útvary Komisie

4.5. Iné faktory, na ktoré upozornil členský štát

Slovinské orgány zaslali 12. mája 2020 list, v ktorom v súlade s článkom 2 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1467/97 uviedli závažné faktory. V analýze uvedenej v predchádzajúcich oddieloch sa už zoširoka rozobrali kľúčové faktory, na ktoré orgány upozornili.

5. ZÁVERY

Podľa programu stability na rok 2020 sa plánuje, že deficit verejných financií Slovinska dosiahne v roku 2020 úroveň 8,1 % HDP, čo je výrazne nad referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve. Plánované prekročenie referenčnej hodnoty sa považuje za výnimočné a v súčasnosti za dočasné.

Hrubý verejný dlh bol na konci roka 2019 na úrovni 66,1 % HDP, čo je nad referenčnou hodnotou 60 % HDP stanovenou v zmluve. Slovinsko v roku 2019 dodržalo referenčnú hodnotu pre znižovanie dlhu.

V súlade so zmluvou a s Paktom stability a rastu sa v tejto správe preskúmali aj závažné faktory.

Ako sa však uvádza v článku 2 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1467/97, pokiaľ ide o súlad s kritériom deficitu v roku 2020, keďže pomer verejného dlhu k HDP prekračuje referenčnú hodnotu 60 % a nie je splnená dvojitá podmienka, t. j. že deficit zostane na úrovni blízko referenčnej hodnoty a že jeho prekročenie referenčnej hodnoty je len dočasné, tieto závažné faktory nemožno v prípade Slovinska zohľadniť v krokoch vedúcich k rozhodnutiu o existencii nadmerného deficitu na základe kritéria deficitu.

Z analýzy celkovo vyplýva, že kritérium deficitu vymedzené v zmluve a v nariadení (ES) č. 1467/97 nie je splnené.